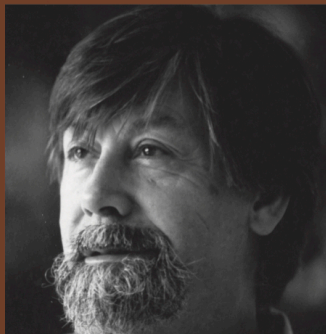

Baltasar Porcel

De Keizer of het oog van de storm

MENKEN KASANDER & WIGMAN UITGEVERS

Andalusië, 1808. De slag bij Bailén mondt uit in de eerste nederlaag van Napoleon Bonaparte. De verslagen Franse soldaten worden gedwongen tot een slopende voettocht van honderden kilometers naar Cádiz, waar ze worden ingescheept naar de Balearen. Aan hun lot overgelaten op het minuscule eiland Cabrera zinken de krijgsgevangen weg in een verwaarde staat van beestachtigheid, tot kannibalisme aan toe.

Dertig jaar later tracht Honoré Grapain, een van de weinige overlevende van Cabrera, te reconstrueren wat er is gebeurd met zijn kameraad Gérard de Fleury en met Alòdia, de Mallorcaanse minnares van hen beiden. Stukje bij beetje ontdekt Grapain dat Fleury een wild leven leidde van rooftochten en orgieën in de marge van de danteske realiteit van het concentratiekamp. Hoe was het mogelijk dat Fleury schijnbaar onbelemmerd zijn gang kon gaan? Stond hij onder directe bescherming van Napoleon zelf?

Anderhalve eeuw nadat Honoré Grapain zijn herinneringen en navorsingen op schrift stelde, belandt zijn manuscript op het bureau van de Mallorcaanse schrijver Baltasar Porcel, die verder gaat waar Grapain was gestopt. Het resultaat is een historische thriller en een existentiële roman in één, een parel voor de literaire fijnproever.

'The work of Baltasar Porcel is at the same level as that of Don DeLillo or Philip Roth.'

Harold Bloom

Baltasar Porcel (Andratx, Mallorca, 1937 - Barcelona 2009) was een centrale figuur in de Catalaanse letteren gedurende de tweede helft van de twintigste eeuw. Hij behoort tot de beste romanschrijvers die Catalonië heeft voortgebracht.

Baltasar
Porcel

De Keizer
of het oog
van de storm

Roman

Uit het Catalaans vertaald
door Frans Oosterholt

Eerste druk
2017

Menken Kasander & Wigman Uitgevers
Leiden

Deze uitgave werd vertaald met een
subsidie van het Institut Ramon Llull.

LLL institut
ramon llull
Llengua i cultura catalanes

De vertaler ontving voor deze
vertaling een werkbeurs van het
Nederlands Letterenfonds.

Nederlands
letterenfonds
dutch foundation
for literature

Oorspronkelijke titel:

L'emperador o l'ull del vent

© 2009 Herederos de Baltasar Porcel

Nederlandse vertaling en nawoord:

©2017 Frans Oosterholt /

Menken Kasander & Wigman

Uitgevers, Leiden

Illustratie omslag:

Francisco de Goya, El 3 de mayo en Madrid

ISBN 9789491495649

NUGI 302

www.mkw-uitgevers.nl

Meld u aan voor onze nieuwsbrief
door een bericht te sturen aan:
info@mkw-uitgevers.nl

*Alle mannen van onze dagen worden
meegesleept door een onbekende kracht.*

A. de Tocqueville

*Terwijl de schepen wegvoeren,
zongen de gevangenen vaarwel Cabrera.*

Miquel S. Oliver

*Er zal veel worden gesproken over de vraag of mijn
grenzeloze ambitie werd ingegeven door de zucht naar
overheersing of door de dorst naar roem.*

Napoleon

In een boek gevonden brief

Vandaag heeft een sombere stoet heren in jacquet de statige doodkist van burggraaf François René de Chateaubriand, tussen gelig trillende toortsen met treurige vlammetjes, de trap af en de Rue du Bac uit gedragen. En ze brengen hem naar een Bretons eilandje, Grand-Bé, eenzaam in de wijde watervlakte van de grote oceaan, dat hij gekozen heeft als zijn begraafplaats.

En terwijl de stoet verdween in de drukkende schemering van juli barstte Parijs van de barricaden, vuur, schoten en tumult: de revolutie heeft een andere wending genomen. Eerst bracht ze ziedend koning Lodewijk Filips ten val, daarna vestigde ze euforisch de Republiek, nu worden de extremisten verpletterd door de strenge burgerij en het fiere Leger. Deze revolutie eindigt zoals alle revoluties: vervreemd van haar voornemens en bouwend aan een nieuwe machtspiramide. De Aarde is niet voor niets rond. Niet voor niets kom je als je maar door blijft lopen aan het einde van je reis uit op de plek waar je bent begonnen.

In het begin van de revolutie werd er gezongen, omarmd, gedronken; nu wordt er gescholden en gefusilleerd. Aanvankelijk lag het leven open; nu gelooft men in dwang met geweld. Hoewel de vlaggen van toen en nu en van de ene en de andere partij dezelfde zijn. En ze zijn mooi als ze driekleurig wapperen gelijk een glimlach in de wind.

Maar ik heb lak aan die geestdrift en dat bloed, ik koester allang geen illusies meer die verder reiken dan de verheerlijking van het ego of de behoeften van de mens. Ik heb ze wel gehad, dat lijdt geen twijfel, ik heb naar de hemel gestaard alsof er een teken van boven in stak, als je jong bent lijkt alles wat er gebeurt en alles wat je denkt het begin van een heldendicht of een liefdesgeschiedenis.

Nu, in 1848, ben ik bijna zestig, en in 1809 was ik twintig: toen werd mijn mogelijk fortuin, samen met de hoop erop, te gronde gericht op dat kleine eiland van de Balearen, het spookachtige Cabrera, en sedertdien heb ik me vastgeklampt aan alle dagelijkse beuzelarijen die maar voorhanden waren. Ik ben net een muis die elk rumoer als een gevaar ervaart en zich snel in zijn kleine holletje verstopt.

Van Cabrera herinner ik me voor altijd de schelle kreten van de meeuwen die hoog in de lucht rondvliegen, alsof ze uitgezonden worden door de monsters van daarboven om ons angst aan te jagen; de van ziltheid zwangere lucht, een onzichtbare en ontastbare kooi; de obsederende majesteit van de zee, als de muilen van dromen: het was alsof het water overal kon splijten, dat de zee je op elk moment kon bijten; de afgrijselijke stank van mensen: je nadert een lijf waarvan de adem, het geslacht, de handen stinken, je herkent elk mens eerder aan zijn stank dan aan zijn trekken, die bij iedereen zijn vervaagd, uitgemergeld en koortsig als men is, of aan zijn stem, waarvan inmiddels ook niet veel meer over is dan schor gemompel. En ik herinner me een wervelende Gérard de Fleury...

Daarom beschouw ik vandaag het leven dat overal buiten mij bruist alsof het is uitgeblust, ik zonder me steeds meer af in de schaduwen van mijn leven. Mijn leven verworpen tot een aarzelende schaduw. Ik bewoon in mijn eentje de zolder van het huis dat van Chateaubriand is geweest, het is een enorme ruimte met een laag plafond, met nauwe blinden: het hol van de muis.

Mijn enige gezelschap is het dak: de buien trommelen er dof op in de troebele winter, de vogels trippen erover in de open lente; in beide gevallen is het alsof er een drom onzichtbare en haastige dreumesen door het schemerduister van mijn kamer holt.

En juist toen ik hiervandaan gluurde naar de begrafenis-

stoet van de burggraaf, waardig voorafgegaan door zijn neef Alexis de Tocqueville, bekroop me het verlangen in een van zijn beroemdste romans te bladeren: *Atala*. De enige van hem die ik heb trouwens, en hij was niet eens van mij: ik kreeg hem, misschien als symbool van een boetedoening, van Alòdia Picornell voordat ze... Voordat ze wat? Op z'n minst verdween: de boetedoening was al een echo van een einde.

Zodoende heeft een dode in zijn tegenspoed, Chateaubriand geveld door ouderdom en op een eilandje tussen Atlantische golven, plotseling de andere doden opgeroepen, ook een onzalig verdwaalde en verstrooide optocht, waarin begerig verschenen Alòdia zelf en Gérard ongenaakbaar, mijn onstuimige jeugd, de wereld van een Keizerrijk dat we vereerden en verduurden; en er verscheen dat andere eiland, het mediterrane, verzengd door de zon en door ons...

Ik heb *Atala* opengeslagen, dat had ik niet gedaan sinds Alòdia het me gaf, het is een oude editie, de bladzijden vochtig en aangevreten. En juist om die reden is de band van het boek opengescheurd terwijl ik de beschrijvingen las van de fascinerende oerlandschappen en is hij gevallen.

En zo is de brief te voorschijn gekomen die erin was verstopt en vergeten. De blaadjes hebben kort gezweefd, alsof ze werkelijk landden na een lange reis door de eindeloze tijd – de tijd van alles wat we niet meer zijn – zoals trekvogels die de onmetelijke zee zijn overgestoken uitgeput neerzigen op het statische drasland.

Ik transcribeer de brief:

Teerbeminde zuster Magdalena,

Vaak hebben we gefluisterd over de geheimen van het hart, maar nooit had ik kunnen denken dat die begeerten, als ze tot werkelijkheid komen, niets te maken hebben met de overtuigingen die men ons heeft ingeprent met betrekking tot de waardigheid die we dienen te bewaren en de plichten die we moeten aanvaarden.

Onze ouders hebben ons voorbestemd voor mannen die uitsluitend tot goed gesitueerde families mochten behoren – o, de zelfvoldane en argwanende reverenties van Mallorca, de gierigheid van Orlandis! – en het kwam niet eens in hen op dat wij ook verliefd moesten worden op die mannen. Is Josep Miquel nog je verloofde of is hij al je echtgenoot? Ik sluit mijn ogen en zie hem voor me: iel, donker, scheve glimlach... En mijn Magí zal me ongetwijfeld in toorn verbannen hebben uit zijn verwaande en gulzige ren: ik ben een paria.

Beminnen? vroeg vader met gefronste wenkbrauwen toen hij de schuchtere argumenten aanhoorde die wij durfden aan te voeren. En hij gaf in feite zichzelf antwoord, met een stem die galmde als die van de pastoor op de preekstoel, terwijl moeder afwezig zat te knikken op de kruk waarop ze die eindeloze kantwerken breide: beminnen hoeft niet, want dat gaat voorbij of begint misschien niet eens, men moet bezitten: een huis, land, een echtgenote, kinderen en geloof in God Onze Heer, omdat aanzien, samenleving, welvaart en zieleheil gegrondvest zijn op bezittingen en niet op dromen.

Magdalena, lieve Magdalena, wij zaten op onze hurken te luisiteren voor de brandende haard, met op de schoorsteenmantel het mandje met geurige perziken, op de rode bank de slapende kat, de ingebeelde angst voor een spook achter de ruiten van het raam, de muzikale uren van de Weense klok met het mechanische vogeltje dat zijn vleugels beweegt... Ach, Zwarte Hoeve!

Ach, vader! Als iemand buiten ons tweeën zou lezen wat ik over hem schrijf, zou die lezer denken dat hij nors, chagrijnig was. En dat was hij niet, de tranen springen me in de ogen als ik denk aan zijn verhulde vriendelijkheid, aan zijn grootmoedige daden ondanks zijn vooroordelen die hem in een keurslijf van woorden dwongen. Wat hield ik ervan hem te volgen als hij de dieren ging verzorgen! Hij ging zo fijngevoelig om met de merrie, de honden, met de patrijs in zijn kooi, de muilezels. Doet hij dat nog steeds? Hij is er toch niet mee gestopt uit verslagenheid over het verdriet dat ik hem heb aangedaan? Ik weet zeker dat hij de honderden schapen van de Zwarte Hoeve stuk voor stuk herkende.

Het was alsof de dieren, opgesloten in hun koppige stomheid, zich konden uitdrukken via die liefdevolle vertrouwelijkheid waarmee vader ze benaderde.

En we gehoorzaamden vader en we dienden hem te gehoorzamen. Al ging het om datgene wat zijn ideeën vormgaf en wat ons tegenstond. Allicht. Magí met zijn grote rode kop en Josep Miquel, stijf van kribbigheid; de een van Can Comes, met de gutturale don Diumenge, notaris van La Porciúncula, en de ander van Son Ramonell, met zijn moestuinen en de grootste windmolen van Pla de Sant Jordi, die piepte bij elke draai.

Maar wat zuchtten we beiden met heimelijke schik en opwindung als we in een steeg van Orlandis de slanke gestalte van een onbekende troffen, zoveel als er overal rondliepen met de oorlog van de Fransen, met krullend haar en wapperende cape, die even naar ons keek en glimlachte gelijk de vlucht van een leeuwerik!

Muf en vochtig Orlandis, de fontein van de Haan bebaard met mos en het ingestorte paleis van de onbekende Byzantijnen met de wittige en waakzame kerkuilen op de resten van de gotische vensterbanken, Orlandis dat zich opeengehoopt vastgrijpt aan de voet van de heuvel Baromeu, met aan de horizon ertegenover de Zwarte Hoeve verder landinwaarts, en aan de andere kant de vlakke van Porquerolles, de hellingen van de Louteringsberg en de open zee. Ik kijk bij mezelf naar binnen, Magdalena, en ik zie het allemaal weer.

En ik hoor weer de klokken van Santa Cànida d'Orlandis ding-dong ding-dena, alsof ze Magdalena-Magdalena roepen, zoals ik je vroeger zwierend toeriep en dan werd je heel boos. Jij en ik gewikkeld in een omslagdoek op weg naar de ijskoude kerk, verzonken in haar kolossale duisternis, het ranzige uur van de rozenkrans. En altijd met de gebochelde Barceló's neergeknield in een nabije bank, balen die op knappen stonden, hun wellustige ogen die ons schuw opnamen als die van een wild beest.

Maar de man met voskleurig haar die de Zwarte Hoeve als de bliksem aandeed aan het begin van de herfst, mager, energiek en in

zichzelf gekeerd, wat had hij voor mij dat hij me weg kon rukken van wie ik was?

Hij kwam bij het vallen van de avond, dat weet je wel. Maar wat ik niet tegen je heb gezegd, want we hadden nog geen moment voor confidenties op de avond die de laatste zou zijn tussen ons tweeën, was dat zijn silhouet kwam aanlopen van het verlaten strand, van het gebulder van de golven die er keer op keer op stuksloegen; hij kwam aanlopen met een nimbus van de rode en slopende zon en bevroor een laatste hallucinair moment boven de woeste zee en de fluitende wind.

En mijn hart sprong op toen ik hem alleen al zag, Magdalena. Het sprong op en bezeerde mijn borstkast, terwijl het tot dan toe altijd kalm had geslagen. Het waren op hol geslagen verlangens, ik stikte er zowat in. Ik keek hem sprakeloos aan en hij werd omringd door andere mannen die ik amper zag, verzonken in zijn haar dat brandde in de bloedrode zon. Waren het er drie? Waren het er vijf?

En zouden het Barbarijse zeerovers zijn? vreesde ik, maar zonder een stap te wijken. Zal mijn keel hier worden afgesneden of zal ik verkracht worden en vernederd op een slavenmarkt van La Goulette in het ongelovige Tunis? Maar de hoorn van de wachter op de heuvel van Bartomeu had niet geklonken om te waarschuwen voor de aanwezigheid van vijandige zeilen op de heimelijke golven in het zuiden, richting Afrika.

En degene die aan kwam lopen kon ook de Ridder van de Lans en de Roos zijn – hij was het, hij was het niet, hij was het! – de droom, de wens, de betovering, de waan die jij en ik klessebessend voedden in de nacht onze kameraad, wat een genot!, en die we ons ooit vrolijk galopperend over de geploegde vlakten van de Zwarte Hoeve voorstelden om neer te knielen aan onze voeten, overmand door liefden. We hielden al van hem. Hij was het die we beminden.

Zo kwam het neem ik aan dat ik, in plaats van te vluchten, en zowel bang als verrukt, de man met het voskleurige haar die op me afkwam de halve mand met bramen aanreikte die ik net geplukt had om een taart te bakken. Met dat doel en om het gevlekte

hondje uit te laten was ik de hellingen van de Louteringsberg langs de beek afgedaald tot aan het strand.

Ik vermoedde dat de onbekende honger had en met een soort wanhoop wenste ik hem te verzadigen. Het was mijn offer aan de goden van het lot: vanaf dat moment was ik een aanbieder, ik zweer het je, want de vreemdeling had een onbekende god aan zijn zijde en ik had hem ontdekt en leverde me aan hem over.

Maar ik had niet kunnen bedenken dat, zoals ik later te weten ben gekomen, gebrek en beproevingen, en ook een ambitie die geen ander aanvankelijk motief noch concreet doel kende dan zichzelf te voeden, deze man juist sterkten. Gérard de Fleury. Later heb ik hem nog enige malen zo gezien: wanneer hij over de Keizer sprak. Verzekerde de abdis ons niet dat pijn de martelaren heiligt, dat daarin hun gelukzaligheid schuilt? Hebben we de kwaadwilligen niet horen zeggen dat het wreedheid is wat de seksuele libertijnen genot verschaft?

Hij nam de bramen achteloos aan en gaf ze door aan zijn kameraden, even mager en haveloos als hijzelf, die ze aangrepen en met grove gulzigheid opschrokten.

Ja, het schemerde. De onontwarbare braamstruiken langs de beek leken reusachtig te zijn gegroeid, hun vervaarlijke takken vol stekels grepen in elkaar, doorengeschud door de wind, als slangen die wilden opgaan in de golven. In de verte, op de vlakte, tussen de elegante olijven en de monotone amandelen, hoedden de twee knechten van de Zwarte Hoeve de schapen die schommelend naar de stallen liepen om te schuilen gedurende de nacht.

Nog verder weg, in de richting van het inmiddels vage Orlandis, verschenen enige kleine lichtpunten, de nachtlantaarns. Tussen het palmbos en het schemerduister verrees De Zwarte Hoeve als een akelig gevaarte. En een mysterieuze fluit vibreerde fijntjes tussen de windvlagen.

En ik stond in m'n eentje op het tumultueuze strand, met mijn arm nog uitgestrekt van het aangeven van de mand, tegenover de gloed in de ogen van de man met de gouden haardos, het hondje stil naast me.

Ik weet niet of ik verder moet, Magdalena... Ik ben deze brief begonnen vanuit de wens elk detail te memoreren van dat wat er toen gebeurd is, alsof ik in staat zou zijn, weet ik het!, om alles te herschikken zoals we deden met het kluwen wol die de kat had verward door het met zijn pootje kriskras door de salon te drijven. En wilde ik je zo inpalmen? Ja, maar...

Nee, het heeft geen zin om langs deze weg voort te gaan. Wat geweest is, is er. En het kan niet meer worden verholpen, want ik heb tot mijn verbijstering ontdekt dat de wereld niets te maken heeft met iets wat hem zou kunnen herstellen, dat de wereld de wereld is en dat wij uiteindelijk degenen zijn die hem beleven met een miserabele mentaliteit of met een open blik. En wat of wie wij zijn, dat weet ik niet, Magdalena, wie ben ik?

Zal ik je een gebeurtenis vertellen waarvan ik de betekenis niet eens kan raden? Vandaag heb ik de arm van een man afgehakt. Hij was slap en leek op een aap, ik weet niet of ik hem ooit eerder had gezien. Ik heb zijn arm afgehakt met een bijlslag op zijn elleboog. En hij sleepte zich daarna loeiend weg en ik walgde van hem: van wanhoop werd hij zwak, van zwakte werd hij grotesk. Een minderwaardig wezen. En dat was alles.

O nee, ik moet er nog iets aan toevoegen wat nog verontrustender is maar wel ongrijpbaar: op dezelfde wijze waarop de gebeurtenis plaatsvond had hij ook niet kunnen plaatsvinden. Niets essentieels of toevalligs scheidde binnen in mij de volbrachte daad van de mogelijke daad.

Er was daar gewoon een man die lachte terwijl hij een ezel masturbeerde, waarvan het geslacht er opgezwollen en zwart bij bungelde, terwijl het dier balkte; er lag daar een roestige bijl naast een stapel planken en palen van een barak die verzakt was door de regen; ik was daar een pot bonen aan het koken terwijl ik luissterde naar een krekkel die in een steekbrem school... En er kwam een engel langs of een duivel, hij heeft bevolen en we hebben hem gehoorzaamd.

Wat waren wij tweeën, Magdalena? Kinderen afgericht om te wachten: wachten op een bruiloft, wachten op een zucht, wachten

op het Allerheiligste Sacrament, wachten op de aaneenschakeling van de eindeloze dagen en de nacht vol afwezigheden. En we waren achttien en de abdis had ons Frans geleerd en liet ons de gravin van La Fayette en de burggraaf van Chateaubriand lezen, wat ontroerden ons het grenzeloze gevoel van die stemmen!, terwijl op de Zwarte Hoeve, in Orlandis, in Palma, op Mallorca, alles juist leek te geschieden of te zijn bedacht om het te beteugelen en te fossiliseren. En daarom wachtten we werkelijk op de Ridder van de Lans en de Roos.

Nog nooit hadden we boeken gezien als die van de abdis, thuis hadden we alleen Het Roomse Missaal, een Heilige Geschiedenis met plaatjes, de Gedichten van vroeger van meester Barolet, het romannetje Gertrudis of de kinderlijke piëteit... We kenden ze uit het hoofd. We wisten niets.

Daarom kon Gérard de Fleury niemand anders zijn, op die avond en in zijn uitzonderlijkheid, dan hij die geroepen was voor het dorstige en verborgen hart.

Je weet dit allemaal even goed als ik, Magdalena, al spraken we er niet over: ik raadde dat jij het had geraden toen ik je zag toen jij hem zag aankomen met mij op de cour van de Zwarte Hoeve, monsterlijk wij allemaal doordat we ons vooruitwierpen in schaduwschichten onder het licht van de lantaarn aan de buitenpoort die in het donker schommelde op de wind.

Onderwijl ontving vader de vreemdelingen met een vinger aan de trekker van de donderbus, de twee knechten doken ineens achter zijn rug gewapend met vorken, en de abdis bezag alles met ogen als schoteltjes. Verward en achterdochtig ondervroegen zij en vader Gérard, hij fier, onwerkelijk zijn warrige haren met de koperblonde kleur van oud goud waar ik mijn ogen niet van af kon houden. Zijn fettige en kreukelige uniform, dat niettemin in de tornen van de galons en het vale blauw een echo van superioriteit had behouden.

De vreemdelingen spraken slecht Mallorcaans, de abdis sprak hen aan in het Frans en in die taal zeiden ze meteen dat ze drenkelingen waren van een koopvaardijbrik. Maar vader vermoedde dat

ze van Cabrera waren gevlucht, dat ze napoleontische gevangenen waren. Hij twijfelde wat hij met hen moest doen, besloot de beslissing uit te stellen tot de volgende dag en gaf opdracht hun te eten te geven en hen te laten slapen in de olieslagerij, waarvan de deur bewaakt zou worden door een van de knechten.

En Fleury vroeg om wat licht, hij had een zak met papieren van het schip bij zich, zei hij, en hij moest ze doornemen en misschien overschrijven als ze bij de schipbreuk nat waren geworden, ondanks het zeildoek dat eromheen zat. Vader gaf hem te kennen dat er achter de pers, achter in de olieslagerij, een lamp hing en dat hij die kon aansteken.

Daarna... daarna, in de kalme nacht, sloop ik stiekem onze kamer uit, waar jij vreemd genoeg nog niet was, en ik liep rechtstreeks op de diepe olieslagerij af waar een dichte vetgeur hing, ik ging naar binnen via het deurtje achter de mispelboom om de knecht die de wacht hield te ontwijken. Ik zocht naar het lichtje van de lamp en vond diepe duisternis.

Maar Gérard was er ook, hoewel met jou: achter de pers dekte hij je, je was me voor geweest en hijgde gelukzalig in het liederlijke duister, je smoorde in je liefkozingen, beurtelings het verzadigde wijffe en het smachtende, onsamenvattend stamelende mannetje.

Het wond me op naar je te luisteren, Magdalena, ik had het liefst gezweefd en gezongen, ik werd opgewonden van de hitte, de geur, het snuiven van de man die ik ook hoorde. Jullie waren twee beesten gemagnetiseerd door de bronst in je broeierige hol. En ik was een ander beest dat zich verdekt opstelde, een sluw roofdier dat jullie rook en hoorde en jaloers zijn stekels opzette.

Zozeer dat ik het niet verdroeg en ik ging weg. De wind had uiteindelijk de hemel schoongeveegd, de sterren fonkelden en ik liep verslagen en begerig tussen de groteske silhouetten van de vijgencactussen, die me deden denken aan de gebochelde Barceló's die knielden in de tempel. Totdat ik je schichtig naar buiten zag komen door hetzelfde deurtje achter de mispelboom: we zijn een tweeling, we lijken uiterlijk op elkaar en we hadden hetzelfde gedacht en gedaan.

En nadat ik aarzelend heen en weer had gelopen tussen de vijgencactussen en de mispelboom, glipte ik opnieuw de olieslagerij binnen: het kleine lampje brandde, Gérard had het inmiddels aangestoken en zat op een zak zijn papieren na te kijken. Ik ging zwijgend voor hem staan, net als op het strand. Hij keek me aan, blies over de pit en opnieuw viel het duister. En ik werd in de tang genomen van zijn armen en aangevallen door de opgerichte vertex van zijn lijf.

Een kracht nam alles mee, beten, mijn fortuin, rollend met z'n tweeën over de ruwe manden in de olieslagerij. En ik was net als jij zijn prooi, mijn lust werd onthuld en geroofd: ik was louter zijn.

De rest is je bekend: ik vluchtte met Gérard de Fleury en zijn mannen voordat de dag aanbrak. Wat je niet weet is dat ik zijn vertrek bewerkstelligde, dat ze Rafel de knecht vastbonden en een prop in de mond stopten omdat ik had gezegd dat vader besloten had om de andere knecht naar Orlandis te sturen om hen aan te geven bij de burgervader als ontsnapte gevangenen van Cabrera. Ik loog, zo is het.

Maar ik moest dat doen want ik had je gehoord in de olieslagerij, toen je trillend van genot aanbood hem te volgen op zijn zwerftocht. En omdat ik gevoeld had dat hij niet merkte dat ik jou niet was toen hij me in zijn armen nam, omdat hij me ontving zonder een woord te zeggen want hij meende dat wij dezelfde vrouw waren die zich twee keer aan hem overgaf. En die hij twee keer had gepenetreerd met zijn sterke en grote lid.

Ze hadden een bootje verstopt in het rietveld van de beek. De zee lag te slapen in de vroege ochtend, kleurloos en roerloos. De mannen roeiden in stilte. Een heel sterk stralende ster twinkelde aan een hemel waar het morgenrood weldra begon te gloren.

Het was waarachtig alsof de Moren me meevoerden. Want de Ridder van de Lans en de Roos was er in geen geval: hij bleek een speeltje dat ik plotseling ontgroeid was, uit mijn vervlogen kindertijd. En toen werd ik bang, maar niet voor daar waar ik heen ging, wat me niet kon schelen, ik bestond in daden en niet in ideeën, maar ik was bang voor dat wat ik achterliet, ons huis, Mallorca:

ik werd bang toen ik me realiseerde dat ik niet meer terug kon, ik had jullie beledigd en zo had ik jullie tot mijn onontkoombare vijanden gemaakt.

Jullie waren niet meer het leven dat ontstaat en vergaat, elk vandaag is een morgen, maar jullie waren de stomme steen van een standbeeld of de bloedplas van een misdaad.

Misschien ontvang je deze brief, Magdalena. Ik wens het ten zeerste. Voor geen goud zou ik willen dat hij verloren gaat, ik vertrouw hem toe aan een betrouwbare zeeman. Ik heb hem namelijk geschreven met een absolute wil tot toenadering tot jou. Al heb ik geen idee wat we nog voor elkaar betekenen.

En ik wil heel eerlijk tegen je zijn: voor mij begin je al te vervagen. Of ik begin mij uit te wissen voor mezelf en veeg al vervagend jou voor mij uit. Maar terwijl ik schreef heb ik je weer de mijne gevoeld omdat ik teder naar mijzelf geluisterd heb. Dankzij deze vluchtige illusie constateer ik dat ik niet altijd een ramp ben!

Als je deze brief ontvangt vrees ik dat het de laatste ademtocht zal zijn van de zus die ik voor jou ben geweest, van de jonge vrouw die ik voor mezelf ben geweest. Een ademtocht vol liefde nog: je zult me alleen in de liefde vinden, Magdalena, in jouw liefde als ik die opnieuw in je op kan wekken. Maar als je haat koestert jegens mij, dan zul je mij er niet in vinden. En ook jezelf zul je dan niet vinden. In de haat zit niemand.

En wat voor leven ik ook leid, want je vraagt je vast af wat voor leven dat is, ik moet je zeggen dat het verschrikkelijk is. Want per slot van rekening heb ik louter de hel gekozen, want zelfs mijn instinct heeft me niet ingegeven voor vreugde te kiezen; is er op enige plek die ik betreed of in enig menselijk wezen dat ik tref een duimbreed of een woord dat niet verschrikkelijk is? En onze dromen waren gelukkig...

Ik zal je vertellen wat ik nu ga doen: ik ga in mijn eentje een uur of tien uur lopen door het eikenbos, over de rotsen aan de kust, om gaspeldoorns en spleten uit te kammen, krabbend en wroetend, en met heel veel geluk zal ik een malse wortel vinden, een ei van een aalscholver, een paar venusschelpen, en dat zal ik eten want ik

heb de hele dag niets in mijn mond te stoppen gehad: terwijl ik zat te plassen heeft iemand die ik niet ken, een harige papzak, de pot met bonen gejat die ik aan het koken was.

Tot ziens, Magdalena. Je zult nooit meer iets van mij vernemen. Ik omhels je, ai!, ik zou je willen omhelzen,

Alòdia

Cabrera. Winter 1812.